

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická – Katedra trestního práva

**Oponentní posudek
na diplomovou práci Nelly Strakové**

**"Výjimečný trest odnětí svobody
- trestněprávní a kriminologické aspekty"**

1. Aktuálnost a náročnost tématu

Diplomovou práci studentky 5. ročníku Fakulty právnické ZČU v Plzni Nelly Strakové, která je věnována problematice výjimečného trestu, považuji za velmi aktuální, neboť tato problematika v sobě spojuje posuzování náhledu společnosti na trestání nejzávažnějších zvláště závažných zločinů a požadovanou trestněprávní ochranu v konfrontaci s pohledem trestních právníků a kriminologů, který je zpravidla dosti odlišný.

Zvolené téma je pro diplomovou práci velmi náročné s přihlédnutím k tomu, že jde o řešení problematiky trestání, která vždy vyžaduje určitou životní i profesionální zkušenost, kterou samozřejmě nemůže studentka právnické fakulty ještě mít. Navíc se práce nemůže omezovat jen popis platné právní úpravy, ale musí zahrnovat i potřebný teoretický výklad a také praktické přístupy, a proto klade na autorku z hlediska jejího zpracování zvýšené nároky.

Hlavní metodou zpracování práce je analýza právní úpravy ve světle literárních pramenů. V práci postrádám zhodnocení judikatury obecných soudů a Ústavního soudu ohledně ukládání výjimečného trestu (pokud už jsou některé případy zmiňovány jsou citovány z internetu na podkladě medií – viz str. 39 až 40). V práci byla vzhledem k zadání a osnově práce využita komparativní metoda ve vztahu k některým zahraničním úpravám (Anglie, Wales, Rakousko a Francie), která však vycházela jen z českých pramenů, a proto nemohla doložit schopnost práce autorky s cizojazyčnými texty.

2. Rozsah práce

Práce splňuje požadavky na rozsah práce, neboť její vlastní text čítá 71 stran. Práce obsahuje i seznam literatury (4 strany), který svědčí o tom, že se autorka seznámila s dostupnými českými literárními prameny. Na závěr práce jsou připojeny přílohy, které dokládají některé statistické údaje vztahující se k odsouzeným k výjimečnému trestu.

Práce byla zpracována k 23. červnu 2011. Kontrola v systému Theses.cz prokázala nulovou shodu diplomové práce s jinými dokumenty.

3. Hodnocení způsobu zpracování tématu

Po stručném úvodu a shrnutí historického vývoje diplomantka v kapitole nazvané „Systém sankcí v trestním právu“ podala přehled trestů a ochranných opatření spojený s kratším exkurzem o trestu smrti. Jádrem diplomové práce jsou kapitoly 3. až 5., v kterých podává výklad právní úpravy výjimečného trestu, včetně jeho výkonu, a to i s poukazem na mezinárodní dokumenty, a charakteristiku pachatele. Tyto kapitoly však mají převážně popisný charakter (viz např. str. 46 až 52 o jednotlivých věznicích). Poněkud vyšší hodnotu mají body 4.5, 4.6. a 4.7 věnované negativním a pozitivním účinkům dlouhodobého věznění a podmíněnému propuštění, byť jsou velmi stručné. Poněkud pozitivněji je třeba hodnotit kapitolu 5. nazvanou „Charakteristika pachatele“, která podává kriminologický pohled na pachatele trestných činů, ovšem bez náležitého zaměření na pachatele, jímž je ukládán výjimečný trest. Stručná a popisná je rovněž kapitola věnovaná zahraničním úpravám výjimečného trestu. V závěru autorka uvedla celkové shrnutí a zhodnocení platné právní úpravy v novém trestním zákoníku. Překvapující a zásadně nesprávný je vzhledem k obsahu práce návrh, aby výjimečný trest byl ukládán i „... za nedbalostní trestné činy, které se stanou vícekrát ...“, a to po vzoru slovenské úpravy „třikrát a dost“. Tento návrh však není vůbec odůvodněn a navíc ani podle slovenské úpravy nelze výjimečný trest ukládat za nedbalostní trestné činy, ale jen za některé taxativně vyjmenované úmyslné dokonané trestné činy (srov. § 47 odst. 2 slovenského trestního zákona), což je však podstatný rozdíl oproti návrhu autorky. Rovněž další návrhy postrádají do značné míry logiku, např. návrhy ohledně podmíněného propuštění a motivace odsouzených (srov. str. 69), kde se hovoří o „monitorování po dobu prvních pěti let, aby nedošlo k útěku pachatele ...“, přičemž není jasné odkud by pachatel měl utíkat, když je po podmíněném propuštění na svobodě; není také jasné, co se takovým „monitorováním“ vůbec myslí apod. U návrhu na zavedení trestu smrti, byť ve výjimečných případech, chybí zhodnocení mezinárodních závazků České republiky. Celkově dobrá je úprava práce a její přehledné členění.

Z uvedeného hodnocení pak vyplývají otázky pro obhajobu diplomové práce:

1. Vysvětlíte svůj návrh na použití zásady „třikrát a dost“ u nedbalostních trestných činů a další návrhy v závěru práce.
2. Zhodnoťte praxi českých soudů při ukládání výjimečného trestu.

Z hlediska závěrečného hodnocení je tedy třeba uvést, že předložená diplomová práce pro svůj popisný charakter a nelogičnost a neodůvodněnost návrhů *de lege ferenda* zatím v podstatné míře nespĺňuje požadavky kladené na diplomovou práci, a proto bude mimořádně záležet na její obhajobě, zda se autorce podaří uvedené nedostatky odstranit.

Předložená diplomová práce je na hranici požadavků kladených na diplomovou práci. Navrhovaná známka – 3 až 4.

V Praze dne 1. srpna 2011

Oponent diplomové práce:
Prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph. D.